

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Descriptio Statuæ Beatissimæ Virginis Mariæ in Templo ejusdem Glacensi,
multùm ab Arnesto Archiepiscopo cultæ & amatæ. Caput V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

Berca, Pernsteinij, Hardekij &c: & quod mirère A. 1316. Hinko de Duba, dicitur Berka, cujus litteras vidi in Vigilia Epiphania Domini datas, Dominum se Glacensis territorij subscribit. Quod cum Hagecij Chronologia, & de Glacio narrationibus pugnare videtur: ego conciliare partes non potui, feliciores expecto.

Descriptio Statuæ Beatissimæ
Virginis Mariæ in Templo ejusdem
Glacensi, multum ab Arnesto Archiepi-
scopo cultæ & amatæ.

CAPUT V.

Est in Regia Civitate Comitatus Glacensis in Parochiæ Templo (quod ut olim ab Hospitalariis S. Joannis, ita nunc consensu Summorum Pontificum, Cæsarum atq; Ordinis ipsius, Societati JESU traditum, eodem jure omnino regitur) est, inquam, in medio summi Altaris (velut centrum, & princeps Templi illius Imago) lignea quædam *Beatissima DEI Matris* effigies; duarum ulnarum & semis longitudine, sinistra *IESUM* suum, dextrâ sceptrum gestans, amabilis imprimis, plena tamen regis cujusdam, quam toto vultu spirat, dignitatis. Qui totam sacræ hujus Imaginis symmetriam, & sîla, ut sic dicam, omnia, amotis ornamentis curiosius inspexerit, facile mecum sentiet, fatebiturq; Statuam *DEI Matris* in *S. Monte* similitudinem maximam ad hanc Glacensem habere; situs idem est Matris & Pueri, utraq; curvato modicum, adversus pondus infantis, corpore consistit, gemina deniq; sunt omnia, uno tantum dexteræ manûs labore differre videntur: nam Glacensis sceptro tenendo occu-

Statua Bea-
tissimæ Virgi-
nis Glaciæ.

patur, hæc, amantium Matrum more, primoribus digitis *IESU* mentum comprimere tentat; *Sanctomontana* junior vultus est, filiam ejus esse diceret, & ad illius exemplum, *Arnesto* ita jubente, sine dubio ab Artifice formata, ut in historia *S. Montis* ostendi. *Glacensis* insuper auro micat, & quâ parte aliquid de corpore carpere oculi possunt, candidissimo lucet colore. In pectore medio lucidissima *Crystallus* imagini ipsi insorta, pyri maximi magnitudine, spectatur; in ea crystallo intus, elegans seraphini, aut Angeli species ex alabastro, aliâve, ipsâ nive candidiore materiâ, alas explicat, rursûmq; in Angeli illius pectore gemmæ duæ apparent, crucis instar decussatæ, viridissimi, vivacissimiq; coloris; in gemmarum medio tractus quidam ruber, seu linea formosissimis maculis sparsa, tandêmq; Crux ex *S. Crucis* ligno formata, id quod vetustissimis litteris affirmat inscriptio, *lignum Sanctum*, appellans. Magnum olim artis certamen *Prorogenem* inter & *Apellem* exarsit, dum alter alterum tenuitate, & subtilitate linearum superare contendit, ac lineas in lineis tẽr; quaterq; delicatissimè pingunt, quam tabulam velut nobile artis miraculum diu servavit Antiquitas; idem hoc loco renovatur exemplum, sed ingeniosiore invento, quia non lineæ in lineis, quæ discedunt à se in infinitum, sed corda in cordibus quinquies clauduntur. Credibile est donum hoc ab *Arnesto* Divæ Virginis accessisse, & credent, satis scio, qui ea, quæ deinde adferam, perlegerint. Circùm Statuam *Tabula* quædam est aureis litteris exarata, sed ea, quia ipsam altare, ingreditur, legi non potest; quantum oculis fugientes, & vetustissimas litteras sequi licuit, versiculi sunt ad Divam Virginem, intẽr; eos ille: *Gaude quòd tui servuli!* In *Sceptro*, quod *DEI* mater gestat, in extremo iterum *Crystallus* absolutæ rotunditatis, & eximie pulchritudinis pugilli infantilis magnitudine lucet; Sceptrum oculatum apud *Ægyptios* diceret. Hujus, de qua loquimur, Sanctæ Imaginis, prima ignoratur origo, cæterùm publicè constat, vetustissimam esse, atq; (ut quidam in Antiquitate curiosi argumento aliorum apud nos Templorum non vanè suspicantur) cum Templo ipso *Glacensi* (quod *Beatissima Virginis* in Cælos Assumptæ titulum

Crystallus
mirabilis ab
Arnesto Sta-
tuæ inserta.

Plin. l. 35. hist.
Nat. C. 10.
Certamen de
subtilitate
renovarum.

Versiculi in
Tabula Sta-
tuæ Glacensis

Pierius l. 47.
hieroglyph.

Statuæ hujus
Vetustas.

inlum gerit) cum primùm erigeretur *Altare*, statuta, & Venerationi piorum exposita, adeòq; *hæc est prima, & antiquissima Ecclesia Glacensis Imago*. Ejus Imaginis Effigiem Collegium S. I. Glacense æri incisam, cum Elogio *Arnesti*, & vitæ compendio sparfit in populum, magno pretio operæ, & Pietatis.

1662.

Notæ in Caput III.

TAbula quædam est aureis litteris exarata &c.

Verficuli in
Statua reperi-
ti fortunâ.

Mirari satis non potui, mirorq; etiamnum DEI providentiam suaviter omnia disponentem! scripseram: Tabulam circum Statuam Beatissima Virginis Glacii legere me non potuisse, præter ea verba: Gaude quodd Tui servuli. Sed ecce res mira! Libro præsentis jam descripto, & Censoribus dato, cum in Bibliotheca Societatis IESU Clementina Praga Mariale Arnesti in manus sumpsissem, & nescio quid aliud agerem, repente video in libri Marialis fine carmina quædam apparere, antiquissimo scriptura genere exarata; inspexi propius, inveni inter ea illud: gaude quodd Tui servuli, uno verbo: ea omnia reliqua carmina, quæ aureis litteris picta in Tabula Glacensi legere non poteram, disertè in Mariali descripta. quid agerem? exsili gaudio, divina providentiæ gratias egi, mirificèq; confirmatum me sensi in ea opinione, quæ Arnestum Marialis affirmat authorem. Nullum in hoc vetustissimo Marialis codice manuscripto aliud carmen, nulla sententia, nulla vox, nec in principio, nec in fine libri spectatur, præter ea carmina, quæ circum Statuam B. V. Glacensem ab Arnesto deamatam, hodièq; leguntur, eaq; carmina temere in libri fine, & ipso involucro sine omni titulo descripta fuere. Quæ tandem hæc Statuæ, ac Marialis ab Arnesto scripti conspiratio? mirati etiam amici sunt, quibus istud ostendi. Sunt autem hæc carmina, seu (Voce in Templis usitata) Antiphonæ, quæ sequuntur, tenerrimo affectu amoris, & nobili Inventionè, septem Divina Matris in cælo gaudia continentes, quas forsitan Arnestus à se, aliòve authore scriptas, ad limbum Glacensis Statuæ aureis litteris jussit appingi.

Septem

Septem Gaudia in coelos Assumptæ Virginis.

Gaude! Regina Gloriæ, quæ coelos transis hodie, præ agmine
coelestium!

Gaude! quòd Tua facies, cœli illustret acies, ut Mundum Sol ex
radio!

Gaude! cui obediunt, & revereri sitiunt Te Angeli obsequio!

Gaude! quòd tota Trinitas, & velle Tuum unitas, sint unum in
arbitrio!

Gaude! quòd Tui servuli nunc & post finem sæculi, ut vis, fruuntur
præmio!

Gaude! DEO vicinior, secum in posse potior, in summo sedens folio!

Gaude! quòd Sanctos superas, in hoc quòd Christo imperas, ut
potens Mater Filio!

Templum Glacense Beatissimæ Virginis

Templum
Glacense
quem ritum
gerat.

titulum gerit. Graviter hallucinatur Ælurius Glacensis Hi-
storicus, qui Templum hoc S. Joannis Baptistæ honori ab initio condi-
tum persuadere nobis voluit, nescio an non hæresi Lutheranâ, cujus e-
rat Glacii Minister, incitatus, hæc scripserit: nam hæretici, quem-
vis alium, & præcipuè ex Apostolis, honorari malunt, quam DEI
Matrem; hujus unius honores & nomen ipsum hæreticis sordet,

Lucret.

Deniq; amaracinum fugitat sus, & timer omne

Unguentum, nam serigeris subus acre venenum est.

Centum Manuscriptis, ab A. 1200. probare possum, Templum Gla-
cense Beatissimæ Virginis nomen habuisse, atq; ipse Arnestus omni-
bus litteris sic appellat. Fieri tamen errore vulgi potuit, ut S.
Joannis diceretur; nam vulgus rude cum S. Joannis Hospitalarios,
qui Templum tenebant, nominari audiret, appellationem ab Equitibus
ad Templum transtulit, ac præcipuè posteaquam viderant ornari tem-
plum ab ijs, & caput S. Joannis Baptistæ in discò lapide expressum, ante
Templi portam ad spectaculum & venerationem, ut hodie quoq; vide-
mus, collocari.

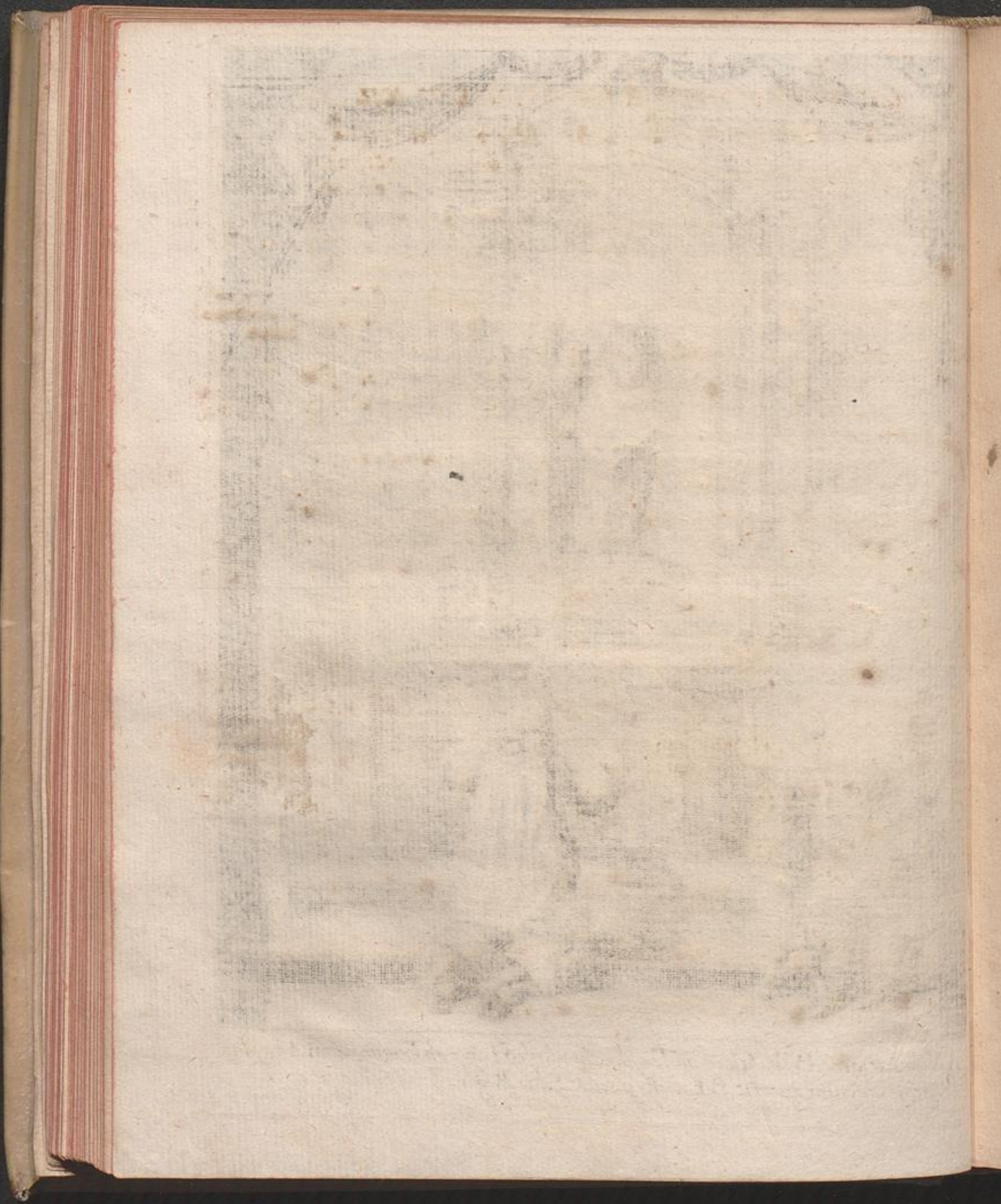
Ejus

A. Vera Effigies B. V. Glacii in Templo Parochiali S. I. quae ab Ernesto, postea I. Archiepiscopo Pragensi, vultum auertit. B. Ernestus, puer. C. Salve Regina à pueris musicis canitur.

Lucas Georgius, scilicet del.

Manhous, Künz all sculpsit.

Ejus Imaginis Effigiem. *Magno semper in cultu & veneratione Piorum hac statua ab omni retrò memoria fuit, ad ejus effigiem ari nuper incisam Glacense Collegium hanc inter alia memorabilem maximè Narrationem apposuit. Anno 1653. obdormivit in Domino R. P. Joannes Warlichius S. I. propè septuagenarius, pius & Divinis rebus addictus Sacerdos, qui viginti amplius annos Oeconomiam Glacensis Collegij solerter administrarat. Is cùm S. P. IGNATIUS sacris Exercitijs animum excoleret, atque in lignea pergula in postrema Templi parte, hanc DEI Matris effigiem identidem spectans, sine arbitris, clausoque Templo omni animi contentione gratiam, nescio cuius rei, à DEI Matre fieri sibi flagitaret, repente statua altà, claràq; Voce, quæ Templum totum impleret, Ita Ita repetendo, annuere se precibus significavit: terruit primùm ea vox orantem, at cùm misericordiam maternam reputaret animo, mirificà consolatione delinquit. Rem ut gesta erat, ante mortem candidissimus & antiquæ simplicitatis senex, Sacerdoti, Patrique Spirituali suo aperuit, simulq; monuit, nè nisi mortuo se, uellet evulgare. Vivit hodièque superstes Confessarius, exstatque in Archivo Collegij Glacensis de re tota, Sacerdotali fide munita testatio.*

Miraculum
novum hujus
Statue.

Statua Beatissimæ DEI Matris
in Ecclesia Glacensi ab Arnesto
Puerò vultum avertit.

CAPUT VI.

PER id tempus, quo Glacij litteris operam
dabat Arnestus, res quædam admiratione sæculi digna ac-
cidit cum Puerò, cujus narratio verbis Arnesti concepta

Miraculum
speçante Ar-
nesto puero
editum in
statua B. V.
Glacij

D

latine